

ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΣ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ ΜΙΛΑΜΕ;

Το πρωτογενές πλεόνασμα ταυτίζεται με ένα πρωτογενές έλλειμμα στο πεδίο της δημόσιας υγείας: Το περίπου 1,5 δισεκατομμύριο ευρώ που καταγράφεται ως «πρωτογενές πλεόνασμα» ισοδυναμεί σε γενικές γραμμές με τη μείωση των δαπανών Υγείας, η οποία υφαιρείται ευθύνεται για τη ραγδαία και συνεχιζόμενη διαλίθωση της χώρας μας ήδη το 2011 από τη 2η στη 19η θέση στον ΟΟΣΑ με βάση το προσδόκιμο ζωής. Αυτό είναι ίσως ο κρισιμότερος κοινωνικός δείκτης που θα πρέπει να απασχολήσει την ελληνική κυβέρνηση, αλλά και τους Ευρωπαίους εταίρους. Δεν θα ήταν υπερβολή λοιπόν ούτε έκφραση λαϊσμού αν κάποιος θα υποστήριζε ότι οι πολίτες και τα παιδιά τους πληρώνουν (και) με τη ζωή τους έναν συγκεκριμένο τύπο δημοσιονομικής σταθεροποίησης που έχει αποδειχθεί ότι δεν λειτουργεί αφού προκαλεί πλήθος παρενεργειών.

Πολλοί οικονομολόγοι προβάλλουν πλήθος ενστάσεων αφού η πολιτική που εφαρμόστηκε, πέραν όλων των άλλων, δεν μείωσε το χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ αφού, παρά την ιστορική περικοπή (PSI) την οποία κυρίως υπέστησαν οι φαρμακευτικές εταιρίες, τα ασφαλιστικά ταμεία, αλλά και οι ελληνικές τράπεζες, εκτοξεύτηκε από το 120% του ΑΕΠ το 2010 στο 175% του ΑΕΠ σήμερα. Σε όλα τα διεθνή fora μιλούν για μια ιστορική αποτυχία της διεθνούς κοινότητας να επιβάλει στοιχειώδεις συνθήκες σταθεροποίησης σε μια οικονομία που εγκλωβίστηκε σε κρίση δανεισμού, αποδεικνύοντας τα μεγάλα ελλείμματα της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας ηγεσίας, τις δυσκολίες συνεννόησης και εποικοδομητικού συγκερασμού διαφορετικών απόψεων, σκοπιμοτήτων και συμφερόντων.

Ένα πράγμα είναι απολύτως βέβαιο: ότι διαθέτουμε σήμερα ένα πρόβλημα μεγαλύτερο ίσως από το πρόβλημα του 2010, αφού μπορεί τα ελλείμματα του Προϋπολογισμού και στο ισοζύγιο των τρεχουσών συναλλαγών να έχουν μηδενιστεί, ωστόσο δεν αντικατοπτρίζουν παρά μία οικονομία που έχασε μεγάλο μέρος των παραγωγικών, επενδυτικών και καταναλωτικών δυνατοτήτων της μέσα σε ένα «απαγορευτικό» περιβάλλον εισοδηματικής ανασφάλειας, εν ψυχρώ μετάβασης στην ανεργία, πιστωτικής ασφυξίας και φορολογικής τιμωρίας. Είναι κάτι παραπάνω από σαφές ότι η προσπάθεια για τη διάσωση της χώρας απαιτεί επανεκκίνηση μέσα από μια νέα συμφωνία της Ελλάδας με τους εταίρους της στην Ευρώπη και τη διεθνή κοινότητα. Το καλύτερο θα ήταν αυτή τη νέα αναγκαία όριση να την αντιληφθούν όλα τα κόμματα και να συμπράξουν σε μια κυβέρνηση πηγάς και αλοφαριστικότητας για την εξασφάλιση υποστήριξης, τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό, αν αναζητήσει κανείς ένα θετικό μήνυμα μέσα από τη συνεχιζόμενη δοκιμασία της ελληνικής κοινωνίας τα έξι χρόνια της οικονομικής κρίσης, αυτό στο οποίο θα κατέληγε είναι η προτροπή «Να Μετατρέψουμε την Κρίση σε Ευκαιρία». Ηταν κέρδος η κατάρρευση νοσηρών καταστάσεων που στηρίζαν σαθρές κοινωνικές δομές για πολλές δεκαετίες στην Ελλάδα. Ωστόσο, μια σημαντική ευ-

καιρία βελτιώσεων και αλλαγής νοοτροπίας θα χυθεί αν δεν λάβουμε αποφάσεις για μια άλλη πρόταση σταθεροποίησης και ανάπτυξης. Για να επιτύχουμε την επανατοποθέτηση των αρχών και των αξιών που θα οδηγήσουν στην αναγέννηση της ελληνικής κοινωνίας θα πρέπει να προχωρήσουμε σε αναθεωρήσεις της ασκούμενης πολιτικής, πάντοτε ασφαλώς μέσα στο ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Ο τομέας της Υγείας είναι μια περιοχή που θα πρέπει προς όφελος των πολιτών να διαφυλαχτεί από τους κλιτισμούς που έχει προκαλέσει η οικονομική δυσπραγία, καθώς αποτελεί βάση για την ίδια την ύπαρξη της κοινωνίας και της συνοχής της που τόσο χρειάζεται ο τόπος μας. Οι εύρωστες οικονομίες είναι εκείνες που υποστηρίζονται από υψηλής ποιότητας συστήματα προστασίας της δημόσιας υγείας – και αυτό είναι μια αλήθεια στον διετικό κόσμο που θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη στον σχεδιασμό των εφαρμοζόμενων πολιτικών για την εξυγίανση και τη σταθεροποίηση της ελληνικής οικονομίας. Οχι πως θα έπρεπε ο κλάδος να παραμεριστεί στο απερίβλητο ή να μην προχωρήσει στον απαραίτητο εξορθολογισμό δαπανών.

Ομως θα πρέπει να προστατευθεί, καθώς εκτός από κόστος είναι και επένδυση που συνθέτει ένα πλαίσιο αδιαμφισβήτητων δικαιωμάτων για την ανθρώπινη ύπαρξη, αλλά και συνδέεται άρρηκτα με την οικονομική ανάπτυξη, αφού τα υψηλά επίπεδα της δημόσιας υγείας ταυτίζονται με την ισχυροποίηση μιας οικονομίας. Δεν θα πρέπει να υποτιμηθεί επί-

σης το γεγονός ότι η Υγεία συγκροτεί έναν από τους πιο ταχύτερα αναπτυσσόμενους διεθνώς κλάδους εντάσεως γνώσης, που συμβάλλουν καθοριστικά στην απασχόληση και την ανάπτυξη της οικονομίας.

Η Υγεία είναι προνομακός χώρος επενδύσεων με το βλέμμα στο αύριο και όχι εύκολος χώρος για άκριτες περικοπές. Όμως ποτέ δεν είναι αργά για να διορθωθεί ένα λάθος! Η Πολιτεία οφείλει να αναθεωρήσει και να αναγνωρίσει ότι ένα συνδικασμένο πρόγραμμα επέκτασης της επένδυσης στην Υγεία είναι κρίσιμο στοιχείο για την προσπάθεια της ανασυγκρότησης της οικονομίας και της κοινωνίας σε υγιείς βάσεις.

Οντως στο παρελθόν κάποιες νοσηρές καταστάσεις στο χώρο της Υγείας διαστρεβλώσαν την αξία και το ρόλο που παίζουν οι δομές τους εθνικού σιτημάτος περιθαλψής. Από την άλλη όμως η ιδιαιτερότητα και η ευαισθησία με την οποία θα πρέπει να αντιμετωπίζεται απέχουν από την απόλυτη τεχνοκρατική και καθαρά λογιστική διαχείριση η οποία επικρατεί.

Δυστυχώς στην Ελλάδα των Μνημονίων, τα οποία «φορέθηκαν» σε μια κοινωνία χωρίς να έχουν «γραφτεί» λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιομορφίες του ελληνικού κοινωνικού γίγνεσθαι, ο κλάδος της Υγείας πέρασε στο περιθώριο και στοχοποιήθηκε. Η χώρα μας σε αυτό τον τομέα, μετά από χρόνια ανόδου και κατακτήσεων που δεν αρνούμαστε ότι κόστισαν σε κάποιες περιπτώσεις περισσότερο από όσο θα έπρεπε, προβάλλεται ως ο φτωχός Ευρωπαίος συγγενής που αναζητά την «καλοσύνη και τη συμπόνια των ξένων». Όμως η Ελλάδα αξίζει μεγαλύτερου σεβασμού, ενώ διαθέτει πολύ περισσότερες δυνατότητες.

Η Ελλάδα όντως έχει δυνάμεις να αυτές δεν περιγράφονται στο λογιστικό της πλεόνασμα, μια καταγραφή που δείχνει ως σχήμα οξείμωρο αν παρατηρεί στο πλάι αυτής της καταγραφής ένας ελλειμματικός ΕΟΠΥΥ, ένας τριτοκοσμικός προϋπολογισμός για δαπάνες Υγείας και μια πλειάδα νοσοκομείων που υπολείπονται επειδή δεν έχουν τα χρειάσει σε φάρμακα, υλικά και ανθρώπινη αντοχή. Πραγματικά πιστεύω ότι χρήζει ειδικής ανάλυσης το συγκεκριμένο πλεόνασμα το οποίο περιφέρεται μέσα στα πολιτικά χαρτοφυλάκια στις ευρωπαϊκές επιτροπές που χαράζουν και την ελληνική πολιτική. Ένα πλεόνασμα που εξασφάλισε η ελληνική οικονομία – και που θα έλεγε κανείς ότι δεν είναι σύμπτωση το γεγονός ότι φτάνα στα επίπεδα των μειώσεων της δαπάνης για την Υγεία, μέσα από τα συμπαραγομαρτούντα clawback και rebate, το PSI και τα συνεχή απλήρωτα χρέη.

Ένα πλεόνασμα που αντανάδα τις θυσίες των Ελλήνων πολιτών στους οποίους δεν επιστρέφει παρά κάποιες καλές προθέσεις που ευαγγελίζεται η

Πολιτεία. Όμως ο λόγος αυτή τη στιγμή δεν θα πρέπει να περιορίζεται στο «χαρμόσυνο» γεγονός του πλεονάσματος. Θα πρέπει να επανηρωθεί στα ελλείμματα. Κι αυτά τα ελλείμματα αφορούν τους πόρους για την Υγεία που χρόνο με το χρόνο μειώνονται σταθερά χωρίς πρόβλεψη και χωρίς αναλογιστική σκέψη. Μήπως μιλάμε για ένα πλεόνασμα λαθίων.

Για ένα πλεόνασμα λανθασμένων αποφάσεων στο πλαίσιο μιας «συνταγής» που επέφερε τα αντίθετα αποτελέσματα από τα αναμενόμενα εξαιτίας – εν πολλοίς – του ορισμού αυθαίρετων «στόχων»; Για παράδειγμα, ορίστηκε αυθαίρετα κατά την έσπωση μας το ήθος των 2 δισ. ευρώ ως δημόσια φαρμακευτική περιθάλψη και εδώ και έξι τουλάχιστον μήνες προσπαθούμε να γίνουμε αναληρή η επικινδυνότητα της εμμονής στο ποσό αυτό, για τους Έλληνες πολίτες και ασθενείς.

Παράλληλα η ανακοστολόγηση φαρμάκων αποδεικνύεται μια χρήσιμη αλλά χρονοβόρα προσπάθεια, η οποία μάλλον βραδύνεται μέχρι τώρα πάνω σε λανθασμένους υπολογισμούς και στη μη διόρθωση λαθίων. Το νέο δελτίο τιμών επιβεβαιώνει την παγιωμένη τα τελευταία χρόνια τακτική μέσα από λάθος τιμές να διασαφέν-

εται η αξιοπιστία της χώρας, αλλά κυρίως η απρόσκοπτη πρόσβαση σε φάρμακα και θεραπείες για τους Έλληνες. Ήδη οι εικόνες από τα φαρμακεία των νοσοκομείων είναι δραματικές λόγω ανύπαρκτων κονδυλίων, έπεται όμως όπως φαίνεται και συνέχεια. Και να μλήσω τέλος και για ένα ακόμη έλλειμμα που μπορεί να εξελχθεί σε ευκαιρία. Το έλλειμμα της σωστής και τεμηρωμένης επιστημονικά παροχής θεραπευτικών ουσιών. Μετά από 3,5 χρόνια δόθηκαν επιτέλους τιμές σε νέα φάρμακα. Αυτά τα φάρμακα δεν ενίσχυσαν ακόμα τη θετική λίστα, αλλά μπορούν να αποζημιωθούν όπως ορίζει ο νόμος σε 30 ημέρες και να σώσουν ζωές.

Θα μπορούσα να αναφέρω μια πληθώρα περαιτέρω παρατηρημάτων μιας παλαιάς κοπής ελλειμματικής αντίληψης για την περιθάλψη και την υγεία, που η Πολιτεία έχει την ικανότητα να αντιστρέψει προς χάρη των ασθενών, της απασχόλησης και των επενδύσεων. Τότε μόνο θα μπορούμε να μιλάμε για πραγματικό πλεόνασμα, κοινωνικό και οικονομικό! Τότε μόνο θα μιλάμε για ένα πραγματικό οικονομικό πλεόνασμα που θα υποστηρίζεται από το πλεόνασμα ιδεών, το πλεόνασμα ικανότητας και αποφασιστικότητας για να υπερβούμε την κρίση, να λάβουμε τις πιο τολμηρές, αλλά και πιο αποτελεσματικές αποφάσεις έτσι ώστε να δημιουργήσουμε την αφετηρία μιας νέας εποχής δικαιοσύνης και στέρεας ανάπτυξης.

Το περίπου 1,5 δισ. που καταγράφεται από το υπ. Οικονομικών ισοδυναμεί σε γενικές γραμμές με τη μείωση των δαπανών Υγείας